

Sygn. akt VI U 2956/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: J. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 6 kwietnia 2012 r., znak: (...)

w sprawie: J. R.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o wysokość przekazanych do OFE składek

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje pozwany organ rentowy do zaliczenia na poczet zaległej składki na ubezpieczenie emerytalne ubezpieczonej J. R. za miesiąc listopad 2003 r. nadpłaconej składki za miesiąc marzec 2003 r. w miejsce poprzednio zaliczonej składki za miesiąc luty 2003 r.,
- 2) oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

Na oryginale właściwy podpis.

Sygn. akt VI U 2956/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 kwietnia 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na podstawie przepisu art. 83 ust.1 w zw. z art. 22 ust.3 oraz 47 ust.10 a i 10 b ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) stwierdził, że wysokość przekazanych na rzecz Otwartego Funduszu Emerytalnego (...) którego członkiem jest ubezpieczona J. R. należnych składek na ubezpieczenie emerytalne za okres od stycznia 2003 roku do grudnia 2003 roku jest zgodna z załącznikiem nr 1 do wydanej decyzji.

Ubezpieczona J. R. od powyżej decyzji złożyła odwołanie wskazując, że nie zgadza się z wyliczeniami zawartymi w załączniku do wydanej decyzji, bowiem w procesie księgowania składek powstały nieprawidłowości nie zawinione w żaden sposób przez ubezpieczoną. Zdaniem ubezpieczonej na jej konto w okresie rozliczeniowym od stycznia 2003 roku do grudnia 2003 roku nie wypłynęła kwota 4.804, 71 złotych, bowiem składki te były przekazywane przez ZUS w okresie późniejszym, dopiero po wskazaniu przez ubezpieczoną braków w przekazywanych składkach. Nadto zdaniem ubezpieczonej, pozwany nie wskazał w jaki sposób i za jaki okres obliczył zysk rzekomo wypracowany przez nienależne

otrzymane składki a bez wskazania tych wyliczeń ubezpieczona nie jest w stanie stwierdzić, czy rzekomy zysk został wyliczony prawidłowo.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonej, pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w wydanej decyzji. Nadto pozwany wskazał, że z analizy danych zawartych na koncie odwołującej oraz dokumentów rozliczeniowych złożonych przez płatników składek stwierdzono, że danymi identyfikacyjnymi typu NIP REGON należącymi do płatnika (...). w okresie od stycznia do kwietnia 2003 roku posługiwało się kilku płatników składek, ponadto płatnik w 2003 roku składał wielokrotnie korekty dokumentów rozliczeniowych. Z tego względu w systemie informatycznym ZUS wystąpiły nieprawidłowości w procesie księgowania składek. Błędne dokumenty oraz korekty dokumentów rozliczeniowych spowodowały, że część składek została zapisana na koncie odwołującej w zawyżonej wysokości, w związku z czym pozwany w dniu 20 października 2010 roku wycofał nadpłacone składki za miesiąc marzec i kwiecień 2003 roku, natomiast nadpłacone składki za miesiąc styczeń, luty, czerwiec 2003 roku oraz część składek za marzec 2003 roku uzupełniły składkę za miesiąc listopad 2003 roku. Suma przekazanych na rachunek ubezpieczonej w OFE w okresie rozliczeniowym od stycznia do grudnia 2003 roku wynosiła 4804, 71 złotych. Na podstawie raportów rozliczeniowych złożonych za ubezpieczoną przez płatnika składek za 2003 rok ustalono, że kwota składek winna być przekazana w łącznej kwocie 277,32 złotych jako bilans konta ubezpieczonej w stosunku rocznym i jest to kwota prawidłowa. Jednocześnie pozwany wskazał, iż kwoty składek przekazane przez OFE do ZUS w ramach zwrotów należności otrzymanej składki są powiększone kwotą wypracowanego zysku lub pomniejszone o kwotę straty, co wynika z treści przepisu art. 100a ust. 1 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 roku o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, w związku z czym w przypadku ubezpieczonej zwrócone do ZUS składki powiększono o kwoty wypracowanego przez (nienależne) składki zysku.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią przepisu art. 22 ust.3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, część składki na ubezpieczenie emerytalne pochodzące ze składki ubezpieczonego- wynoszącą do 30 kwietnia 2011 roku 7,3% podstawy wymiaru składki odprowadzona jest przez Zakład do wybranego przez ubezpieczonego funduszu emerytalnego, z uwzględnieniem przepisu art. 111, którego ust.8 kwalifikuje składkę jako podlegającą przekazaniu na rzecz OFE, począwszy od najbliższej płatności składki na ubezpieczenie emerytalne dokonane po otrzymaniu przez ZUS do otwartego funduszu emerytalnego zawiadomienia o zawarciu umowy członkowskiej przez ubezpieczonego. Warunkiem dokonania przez ZUS właściwego rozliczenia składek jest również przekazanie ZUS prawidłowo sporządzonych dokumentów ubezpieczeniowych i płatniczych przez płatnika składek.

Bezspornym było w przedmiotowej sprawie, iż pozwany organ rentowy w związku z przypisem na koncie ubezpieczeniowym odwołującej zawyżonej wysokości składek w dniu 20 października 2010 roku wycofał nadpłacone składki za miesiące marzec i kwiecień 2003 roku, dokonując ich częściowego zwrotu w łącznej wysokości 506, 47 złotych wraz z uzyskanym zyskiem. Nadpłacone składki za miesiące styczeń, luty, czerwiec 2003 roku oraz część składek za miesiąc marzec 2003 roku uzupełniły natomiast brakującą składkę za miesiąc listopad w kwocie 362, 04 złotych.

Odwołująca w przedmiotowej sprawie wskazywała, iż pozwany arbitralnie i bez żadnego uzasadnienia dokonał wyboru wycofanych składek za miesiące marzec i kwiecień 2003 roku, natomiast kwotą nadpłaconej składki za miesiąc czerwiec 2003 roku uzupełnił składkę za miesiąc listopad 2003 roku, zdaniem ubezpieczonej skoro pozwany dopiero w 2010 roku dokonał korekty nadpłaconych składek i uzupełnił brakującą część składki za listopad 2003 roku to winien był to uczynić wraz z należnymi odsetkami za okres prawie 7 lat, nadto pozwany zdaniem ubezpieczonej błędnie ustalił wysokość zysku wypracowanego przez nadpłacone składki, bowiem wyliczył zysk wypracowany przez nadpłacone składki od 2003 roku, podczas, gdy nadpłata na koncie ubezpieczonej w OFE powstała w dniu 12 sierpnia 2005 roku i od tej daty zdaniem ubezpieczonej winien być liczony wypracowany zysk.

W związku z tym, iż dokonanie prawidłowego rozliczenia składek przekazanych przez ubezpieczoną na rzecz OFE w okresie od stycznia do grudnia 2003 roku wymagało wiadomości specjalnych Sąd Okręgowy na powyższą okoliczność dopuścił dowód z opinii biegłego z dziedziny księgowości.

Biegły z dziedziny księgowości A. D. w opinii wydanej w dniu (...)roku w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach rozliczeniowych odwołującej jak i w aktach przedmiotowej sprawy wskazał, iż składki przekazane na rzecz OFE w okresie od stycznia do grudnia 2003 roku zostały rozliczone prawidłowo, wystąpiły natomiast rozbieżności w wyliczeniu kwot zwróconych przez OFE. I tak zdaniem biegłego kwota do zwrotu z tytułu nadpłaconej składki za marzec 2003 roku winna wynieść kwotę 525, 05 złotych a za kwiecień 2003 roku kwotę 11, 49 złotych. W związku z zastrzeżeniami zgłoszonymi zarówno przez odwołującą jak i pozwany organ rentowy biegły w opinii uzupełniającej wydanej w dniu (...)roku wskazał, iż mając na uwadze całokształt materiału w sprawie ustalenia momentu powstania nadpłaty należałoby się przychylić do sposobu przedstawionego przez pozwany organ rentowy, bowiem w przypadku składek, składki należne za każdy miesiąc są rozliczne odrębnie zgodnie z treścią przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 roku w/s szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczenia składek do których poboru zobowiązany jest ZUS.

- dowód: opinia wydana przez biegłego z dziedziny księgowości A. D. k. (...), k. (...) akt sądowych

W związku z dalszymi zastrzeżeniami zgłoszonymi przez strony, Sąd Okręgowy w celu ostatecznego ustalenia prawidłowości rozliczenia składek przekazanych przez ubezpieczoną na rzecz OFE w okresie od stycznia do grudnia 2003 roku dopuścił dowód z opinii biegłego z dziedziny księgowości R. T..

Biegły R. T. w opinii wydanej w (...)roku w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach rozliczeniowych odwołującej jak i w aktach przedmiotowej sprawy wskazał, iż zawyżoną wysokość składek przekazano za miesiące styczeń 2003 w łącznej kwocie 81, 19 złotych, luty 2003 w łącznej kwocie 228, 61 złotych, marzec 2003 w łącznej kwocie 293, 62 złotych, kwiecień 2003 w łącznej kwocie 6, 61 złotych, oraz czerwiec 2003 w kwocie 29, 60 złotych, natomiast zaniżoną wysokość składek odnotowano za listopad 2003 w wysokości 362, 04 złotych. Łącznie za 2003 rok przekazano składki w wysokości 639, 27 złotych więcej niż wysokość należna za poszczególne miesiące 2003 roku oraz w kwocie 362, 04 złotych mniej niż wysokość należna. Ogólna kwota składek wpłaconych na rachunek ubezpieczonej w OFE za 2003 rok wyniosła 4. 804, 71 złotych tj. o 277, 23 złotych więcej od kwoty należnej (4.527, 48 złotych) Biegły wskazał przy tym, iż łączne nienależne składki za styczeń 2003 roku w łącznej wysokości 81, 19 złotych wpłacono w 4 terminach i w następujących wysokościach: 26 marca 2003 roku- 42, 51 złotych, 23 kwietnia 2003 roku- 16, 54 złotych, 16 lipca 2003 roku- 5, 84 złotych i 10 sierpnia 2005 roku- 16, 30 złotych,

-luty 2003 w wysokości 228, 61 złotych wpłacono 10 sierpnia 2005 roku,

-marzec 2003 w wysokości 293, 26 złotych wpłacono 30 kwietnia 2003 roku, kwiecień 2003 w wysokości 6, 61 złotych wpłacono 9 lipca 2003 roku, - czerwiec 2003 w wysokości 29, 60 złotych wpłacono 20 sierpnia 2003 roku. Biegły wyliczył, że łączna liczba nabytych jednostek rozrachunkowych za nienależnie przekazane składki przez ZUS (639, 27 złotych) wyniosła 31.4855, natomiast wysokość łącznej opłaty pobranej przez OFE- łącznie 37, 09 złotych. Łączy zysk wypracowany przez OFE od nienależnie przekazanych składek wyniósł w wyliczeniach biegłego 406, 93 złotych. Niedopłata składek do OFE za listopad 2003 wyniosła 362, 04 złotych, w związku z czym niedopłatę pokryto nadpłaconymi składkami za styczeń 2003 roku- 81, 19 złotych, za luty 2003 228, 61 złotych, za czerwiec 2003- 29, 60 złotych oraz częściowo ze składki za marzec 2003- 22, 64 złotych. Wraz z nadpłaconymi składkami za w/ w okres pozostawiono w OFE wypracowany od w/w kwot zysk w łącznej kwocie 178, 08 złotych (za marzec 2003 stanowiło to obliczony procent zysku od całości zysku wypracowanego od pełnej kwoty nienależnej składki za marzec 2003- od kwoty 22, 64 złotych- zysk 18, 74 złotych. Do ZUS zwrócono natomiast pozostałą część składek nienależnie przekazanych do OFE w wysokości 227, 23 złotych wraz z wypracowanym zyskiem w wysokości 228, 85 złotych Zwrócone do ZUS składki dotyczyły składek za kwiecień 2003 roku w wysokości 6, 61 złotych i zysk w kwocie 4,86 złotych oraz częściowo ze składki za marzec 2003 roku w wysokości 270, 62 złotych i zysk w wysokości 223,99 złotych (stanowiło to obliczony procent zysku od całości zysku wypracowanego od pełnej kwoty nienależnej składki za marzec

2003- od kwoty 270, 62 złotych- zysk 223,99 złotych) Łączna kwota zwrócona do ZUS wraz z wypracowanym zyskiem powinna wynieść 506, 47 złotych. Różnica pomiędzy wyliczeniami biegłego a wyliczeniami ZUS wynosi 0, 39 groszy i wynika z faktu odmiennego wyliczenia zysku wypracowanego od nienależnie przekazanej składki (6,61 złotych) do OFE za kwiecień 2003 roku związanego z faktem przyjęcia odmiennych terminów przekazania nienależnej składki do OFE- według biegłego 9 lipca 2003, wg ZUS 28 maja 2003 roku. Zdaniem biegłego, zwrot nienależnie wpłaconych do OFE składek wraz z wypracowanym za ten okres zyskiem został dokonany przez organ rentowy zgodnie z przepisami art. 100a ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 roku o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz przepisami wykonawczymi do tej ustawy. Kwestionowany przez ubezpieczoną terminy przekazania składki za listopad 2003 roku nie ma istotnego znaczenia dla rozliczenia nienależnie zwróconych składek do ZUS za inne okresy miesięczne. Data operacji przekazania składki za listopad 2003 roku w łącznej wysokości 45,50 złotych wynika z załączonych przez powódkę dokumentacji z OFE (...). Zdaniem biegłego nadpłata składki za miesiąc luty 2003 roku- 12 sierpnia 2005 roku (data operacji z dokumentacji OFE) Uznane za nienależne składki dotyczą wpłaty w wysokości 217, 12 złotych z dnia 10 sierpnia 2005 roku. Wpłata kwoty 271, 12 złotych pokryła brakującą należną składkę za luty 2003 roku- 42, 51 złotych, natomiast pozostała część w wysokości 228, 61 złotych stanowiła kwotę składki nienależnej w dacie 10 sierpnia 2005 roku. Biegły odnosząc się do zarzutów ubezpieczonej dotyczących wyboru przez pozwanego miesiący za jakie nienależne składki winny być zwrócone z OFE do ZUS dokonał hipotetycznego wyliczenia zwróconej kwoty do ZUS z uwzględnieniem przekazania nienależnej składki za miesiąc czerwiec 2003 roku i byłaby to zdaniem biegłego wartość niższa, niż kwota w rzeczywistości zwrócona do ZUS o 4,42 złotych. Zdaniem biegłego dokonany faktyczny zwrot nienależnych składek wraz z zyskiem do ZUS był korzystny dla ubezpieczonej pod względem finansowym, gdyż większa kwota pozostała na jej koncie w OFE.

-dowód: opinia biegłego R. T. k. (...) akt sądowych.

Po zapoznaniu się z wydaną przez biegłego opinią pozwany organ rentowy nie zgłosił do niej zastrzeżeń, ubezpieczona wskazała natomiast, że arbitralny wybór sposobu rozliczenia składek dokonany przez organ rentowy nie znajduje wyjaśnienia i powoduje oczywiste pokrzywdzenie ubezpieczonej. Składki wybrane przez ZUS jako należne do zwrotu wypracowały dwukrotnie wyższy zysk, niż składki, które organ zaliczył na poczet składki za listopad 2003. Zdaniem ubezpieczonej właściwym byłoby zaliczenie na poczet składki za listopad 2003 składki za marzec 2003, która została wpłacona w kwietniu 2003 roku i wypracowała zysk już od 2003 roku.

W opinii uzupełniającej wydanej w związku z zastrzeżeniami ubezpieczonej biegły R. T. podtrzymał stanowisko dotyczące terminu przekazania składki za listopad 2003 roku a nadto wskazał, iż przy hipotetycznym wyliczeniu zaliczenia na poczet zaległej składki za listopad 2003 roku składki za marzec 2003 roku zamiast składki na luty 2003 roku pozostawiony w OFE zysk wyniósłby 207, 95 złotych, zatem hipotetyczna metoda wyliczenia w /w zakresie byłaby dla odwołującej korzystniejsza pod względem finansowym o 110, 23 złotych.

-dowód: opinia uzupełniająca k. (...) akt sądowych

Po zapoznaniu się z wydaną przez biegłego opinią uzupełniającą, pozwany organ rentowy nie zgłosił do niej zastrzeżeń, ubezpieczona ponownie wskazała, iż nie zgadza się ze stanowiskiem biegłego co do prawidłowości wyboru miesiący za które pozwany organ rentowy wycofał z OFE nienależne składki.

Sąd Okręgowy podzielił wnioski wypływające z opinii wydanej przez biegłego R. T. odnośnie prawidłowości rozliczenia składek przekazanych za ubezpieczoną na rzecz OFE, albowiem wnioski w tej części są jasne, jednoznaczne, wewnątrznie niesprzeczne i pełne. Biegły czytelnie i rzeczowo przedstawił sposób, dokonanych w tym przedmiocie wyliczeń. Również wiedza i doświadczenie biegłego wydającego opinię nie budziły zastrzeżeń Sądu.

Sąd podzielił również wnioski wynikające z opinii uzupełniającej wydanej przez biegłego A. D., albowiem wnioski biegłego w zakresie prawidłowego rozliczenia składek przekazanych na rzecz OFE za okres od stycznia do grudnia 2003 roku są prawidłowe i co istotne zbieżne z wyliczeniami przedstawionymi przez biegłego R. T. a

niedokładności arytmetyczne biegłego w zakresie dokonanych wyliczeń zostały przez niego skorygowane w wydanej opinii uzupełniającej.

Odnosząc się do zastrzeżeń ubezpieczonej dotyczących jej zdaniem arbitralnego i jednostronnego dokonania przez pozwany organ rentowy wyboru sposobu rozliczenia składek (-wybór składek przewidzianych do zwrotu) Sąd Okręgowy wskazuje, iż zwrot nienależnych składek wraz zyskiem do ZUS winien być dla ubezpieczonej jak najbardziej korzystny pod względem finansowym, ma to niebagatelne znaczenie dla wysokości świadczenia emerytalnego, do którego prawo ubezpieczona nabędzie w przyszłości. W ocenie Sądu Okręgowego, skoro składka za miesiąc marzec 2003 roku (wybrana przez ZUS do zwrotu) wypracowała zysk w wysokości 242, 73 złotych, zatem większy niż zysk wypracowany przez składkę za miesiąc luty 2003 roku, to zasadnym było zaliczenie przez organ rentowy na składkę za miesiąc listopad 2003 roku składki za miesiąc marzec 2003 roku (w miejsce zaliczonej składki za miesiąc luty 2003), skoro jak wynika z hipotetycznego wyliczenia biegłego, pozostawiony w tym przypadku zysk w OFE wyniósłby 207, 95 złotych (w zastosowanym wyborze przez ZUS zysk wyniósł jedynie 97,72 złotych), zatem w tej części należało zmienić zaskarżoną decyzję i zobowiązać pozwanego organu rentowego do zaliczenia na poczet zaległej składki na ubezpieczenie emerytalne ubezpieczonej J. R. za miesiąc listopad 2003 roku nadpłaconej składki za miesiąc marzec 2003 roku w miejsce poprzednio zaliczonej składki za miesiąc luty 2003 roku.

W pozostałym zakresie zarzuty ubezpieczonej nie podważają w sposób skuteczny stanowiska zaprezentowanego przez biegłych w wydanych opiniach.

Podzielić należy stanowisko zawarte w opinii uzupełniającej wydanej przez biegłego R. T., iż termin przekazania składki za miesiąc listopad 2003 roku nie ma większego znaczenia dla rozliczenia należności zwróconych składek do ZUS za inne okresy miesięczne, bowiem składka należna za ten miesiąc została pokryta ze składek nadpłaconych a kwota nadpłaconych składek była równa kwocie składek zaległych za ten okres. Zdaniem Sądu Okręgowego, również dokonany przez pozwanego organu rentowego wybór pozostałych składek do zwrotu (poza wadliwym zaliczeniem na poczet brakującej składki za listopad 2003 roku nadpłaconej składki za luty 2003) był prawidłowy w świetle przedstawionego przez biegłego R. T. wyliczenia zawyżonej wysokości składek za miesiące styczeń, luty, marzec, kwiecień oraz czerwiec 2003 roku. (...) opinii głównej)

Mając powyższe okoliczności na względzie, Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji orzeczenia dokonując częściowej zmiany wydanej decyzji na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 2 kpc a w pozostałym zakresie oddalił odwołanie na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 1 kpc.

SSO Ewa Milczarek